

KÖVETELMÉNYRENDSZER

Semmelweis Egyetem	Oktatási szervezeti egység megnevezése:
Általános Orvostudományi Kar	Népegészségügyi Intézet
Tantárgy neve: Orvostörténelem	
Tantárgy típusa: kötelező/ <u>kötelezően választható</u> /szabadon választható (a megfelelő aláhúzendó)	
kódja:	
kreditértéke: 2 pont	
Tantárgy előadójának neve: Dr. Forrai Judit	
Tanév: 2012-13	
A tantárgy feladata a képzés céljának megvalósításában: Az orvostörténet multidiszciplináris tárgy, amely magába foglalja a gyógyítás, a betegségek, az eszközök, az emberi kapcsolatoknak különleges formáit beleágyazva a mindennapi élet kultúrájába, szociális-gazdasági helyzetébe. Fontos, hogy a kurzus a betegségek, a betegek, a kutatások, a felfedezések problémái iránti érzékenységet fokozza, adjon egy átfogó képet a történelmi tudásról. Továbbá célja az egyetemes orvostörténet megismerése, mely az orvosi gondolkodás és a gyógyító gyakorlat fejlődéstörténete, az orvostudomány és szakágainak a fejlődéstörténete az ókortól a 21. századig. Kiemelkedő csomópontok a paradigmaváltások az orvoslásban, mely meghatározza az orvostudomány fejlődésének főbb irányait. A kutatások, felfedezések, és azok módszertana külön fejezetet képez a szakmatörténetben, melynek egyaránt következményei a gyógyító eljárások változásai, a segédeszközök kialakítása, a feltételrendszer-ellátásrendszer megteremtése, az orvos-beteg kapcsolatának átrendeződése.	
A tárgy tematikája (lehetőleg heti bontásban, sorszámozva): <ol style="list-style-type: none">1. Bevezetés az orvostörténelembe. Az orvostörténelem helye a gyógyítás művészetében. Az őskori emberek betegségei, gyógyításuk, gyógyító emberek. A gyógyítási tapasztalat továbbélése a népi orvoslásban. Az ókori magaskultúrák medicinája I. India, Kína. Dr. Forrai Judit2. Az ókori magaskultúrák medicinája II. Egyiptom, Mezopotámia, zsidó orvoslás, Az empirikus tudás, a gyógyszerkincs és a technikai eszközök gyarapodása különböző életbölcselettel és hagyománnyal. Dr. Forrai Judit3. A görög és római medicina fejlődése. Hippokratesz, „az embernél nincs semmi csodálatosabb.” A görög orvosi iskolák. A hódító rómaiak egészségügye. Celsus, Galenosz. Dr. Forrai Judit4. A középkor orvostudománya – az antik orvosi kultúra megőrzése, közvetítése és továbbfejlesztése. A kolostori betegszobától az egyetemek orvosi fakultásáig (bizánci, arab-iszlám, nyugati medicina). Dr. Forrai Judit5. A reneszánsz medicina, humanista orvosok, szemléleti változások a medicinában-. Paracelsus, Vesalius és kortársai. A sebészet fejlődése, Paré. Orvosbotanika, mineralógia. Dr. Forrai Judit6. Fertőzések és járványok a középkortól. A fekete haláltól az AIDS-ig. Fertőzések teóriája, ellenük való küzdelem története. A járványtan, a bakteriológiai története. Dr. Forrai Judit7. Élettani és morfológiai kutatások és felfedezések a 17-18. században. Harvey, Malpighi. A kórbonctan fejlődése. A klinikai oktatás kezdetei, Sydenham, Boerhave, Van Swieten. A modern fogászat megalapozása, Fauchard. Dr. Forrai Judit8. A modern medicina fejlődése: sebészet fejlődése. A szülészet és nőgyógyászat fejlődésének főbb állomásai. Semmelweis, Porro, a műszertechnika fejlődése Deventer, Smellie, Credé, Hegar, gyermekgyógyászat kialakulása, szemészet, fül-orr-gégészet, fogászat, testgyógyászat/ortopédia és képviselőik. Dr. Forrai Judit9. A preventív medicina története. Munkahelyek, börtönök és ipari ártalmak, munkaegészségügy, Ramazzini. A megelőzés és gyógyítás társadalmi szerepe. Frank, Pettenkofer, Fodor, Grothjahn. A nagy bakteriológiai felfedezések Koch, Pasteur. A mentés és a Vöröskereszt története. Dr. Forrai	

Judit

10. **Az orvosi szakágazatok kialakulása és fejlődése** Bőrgyógyászat, a nemi úton terjedő betegségek újkori története és gyógyítás tárháza (Hg, jód, salvarsan, penicillin) Kaposi, Sigmund, Ehlich, Hata, Fleming. A pszichológia és neurológia története. Frenológia, magnetizmus, messmerizmus, hipnózis, Pinel, Galton, Wundt, Pavlov, Freud és hazai képviselőik. A gyógyító pedagógia, Bárczi, Pető. **Dr. Forrai Judit**

11. **A 20. századi új szakágazatai 1.:** geneteika, biometria, biológiai és vegyifegyverek elleni védekezés orvosi vonatkozásai, a képalkotó diagnosztika fejlődése (rtg, izotóp, ultrahang, laser, ionizáló sugarak alkalmazása a gyógyításban is). Hormonok felfedezése, endokrinológia. **Dr. Forrai Judit**

12. **A 20. század új szakágazatának kialakulása 2:** neonatológia, heamatológia, sebészeti eljárások, traszplantáció, plasztikai sebészet, 100 év visszatekintés a Nobel-díjas kutatások tematikai változásaiban. **Dr. Forrai Judit**

13. **Szexológia fejlődése,** kutatások főbb állomásai Ulrich, Kraft Ebing, Hirschfeld, H. Ellis, Freud, Kinsey, Master-Johnson, Kaplan. Prostitúció társadalomtörténeti és orvosi aspektusai..

A foglalkozásokon való részvétel követelményei és a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Jelenlét: kötelező, max. 3 hiányzás, beszámoló megadott tematikából.

Az igazolás módja a foglalkozásokon és a vizsgán való távollét esetén: orvosi/egyéb igazolás**A félévközi ellenőrzések (beszámolók, zárthelyi dolgozatok) száma, témaköre és időpontja, pótlásuk és javításuk lehetősége:**

Számonkérés: gyakorlati jegy, kollokvium: írásbeli/ teszt 20 kérdés. Szorgalmi időszak végén.

Megbeszélés és új időpont kiírása szerint.

A félév végi aláírás követelményei (ideértve a hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak számát és típusát is): tesztírás

Az osztályzat kialakításának módja: 20 pont a maximum, 11-13, 14-15, 16-17, 18-20

A vizsga típusa:**Vizgákövetelmények:****A vizsgajelentkezés módja:****A vizsgajelentkezés módosításának rendje:****A vizgáról való távolmaradás igazolásának módja:****A tananyag elsajátításához felhasználható jegyzetek, tankönyvek, segédletek és szakirodalom**

listája: Schultheisz Emil, Birtalan Győző: Orvostörténelem. Jegyzet. SOTE. 1986. Budapest.

Kapronczay Károly: Fejezetek a 125 év magyar egészségügyének történetéből. Semmelweis OML.2001.

Budapest., A medicina krónikája szerk. Heinz Schott.Officina Nova. 1993.Dortmund.